

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของชุมนุมเกษตรกรในอนาคตนแห่งประเทศไทย (ช.ก.ท.) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพลักษณะส่วนบุคคลของอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. และนักเรียนที่เป็นสมาชิก ช.ก.ท. ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการสภาพการทำกิจกรรมของสมาชิก ช.ก.ท. และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน ช.ก.ท.

ประชากรที่ใช้ศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์เกษตรที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. และสมาชิก ช.ก.ท. ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย และมีหน่วย ช.ก.ท. ตั้งอยู่ ในการเก็บข้อมูลได้จัดแบ่งประชากรตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มคือ (1) อาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 100 (2) สมาชิก ช.ก.ท. เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่างสมาชิกชายและหญิง อย่างละร้อยละ 25 ของจำนวนสมาชิก ช.ก.ท. แต่ละหน่วย โดยจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากการจับฉลาก ได้ประชากรตัวอย่างทั้งหมด 217 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 2 ประเภท ประเภทแรกเป็นแบบสอบถามอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. โดยถามลักษณะส่วนบุคคลและความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. และประเภทที่สองเป็นแบบสอบถามสมาชิก ช.ก.ท. โดยถามลักษณะส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. ของอาจารย์ที่ปรึกษาและการดำเนินงานของ ช.ก.ท. การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยผู้วิจัยเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ (1) สถิติพรรณนาเพื่ออธิบายสภาพลักษณะส่วนบุคคลของอาจารย์ที่ปรึกษาและสมาชิก ช.ก.ท. ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการอธิบายสภาพทั่วไปในการดำเนินงานการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ใช้ค่าความถี่และร้อยละ (2) สถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานใช้ Chi-square test เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยต่าง ๆ ของอาจารย์ที่ปรึกษามีความสัมพันธ์กับอาชีพที่มุ่งหวังในอนาคตของสมาชิก ช.ก.ท. ปัจจัยต่าง ๆ ของสมาชิก ช.ก.ท. มีความสัมพันธ์กับอาชีพที่มุ่งหวังในอนาคตของสมาชิก ช.ก.ท. มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของ ช.ก.ท. ใช้ Pearson Product Moment Correlation Coefficient ทดสอบสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยต่าง ๆ ของอาจารย์ที่ปรึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. และความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของ ช.ก.ท. และใช้ Multiple Regression Analysis แบบ Stepwise ค้นหาตัวแปรจากปัจจัยต่าง ๆ ของสมาชิก ช.ก.ท. ที่อธิบายความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. ข้อมูลทั้งหมดจะคำนวณโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยปรากฏโดยสรุป ดังนี้

1. สภาพลักษณะส่วนบุคคลของอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. และสมาชิก ช.ก.ท.

1.1 อาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75.5 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 35.7 ปี ส่วนใหญ่ (79.6%) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. เพียงร้อยละ 4.1 ที่สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี นอกนั้นสำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี สถานภาพการสมรส ส่วนมาก (81.6%) แต่งงาน ที่เป็นโสดมีเพียงร้อยละ 12.2 นอกจากนั้นไม่มีสถานภาพเป็นหม้าย

1.2 ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ (61.3%) มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง อีกประมาณ 1 ใน 3 (34.7%) อยู่ในระดับดี ส่วนที่เหลือมีระดับความรู้น้อย มีคะแนนเฉลี่ย 13.51 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ประเด็นความรู้ที่อยู่ในระดับต่ำ (ตอบคำถามไม่ถูก) มีอยู่ในหมวดโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศและหมวดโครงการบริการชุมชน ส่วนหมวดคำถามที่เหลือเกินกว่าครึ่งหนึ่งมีความรู้ถูกต้องแล้ว

1.3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. จากการระบุของสมาชิก ช.ก.ท. อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ (47.6%) มีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. ปานกลาง รองลงมาร้อยละ 37.8 มีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. น้อย ส่วนที่เหลือมีระดับการมีส่วนร่วมมาก โดยมีคะแนนการมีส่วนร่วมเฉลี่ย 9.24 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

1.4 สมาชิก ช.ก.ท. ที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (75.1%) เป็นเพศชายนอกจากนั้น เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 12-19 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 14.95 ปี มีการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 41.1 และรองลงมาเป็นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 26.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 5.5 ส่วนที่เหลือเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนมาก (56.2%) มีผู้ประกอบการที่มีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ทางด้านฐานะของผู้ประกอบการนั้นสมาชิก ช.ก.ท. รู้สึกว่าอยู่ในระดับพอใช้ร้อยละ 71.4 ระดับดีร้อยละ 26.7 ส่วนที่เหลือมีฐานะทางเศรษฐกิจระดับยากจน การเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่อการเรียนของสมาชิก ช.ก.ท. ส่วนใหญ่ (45.2%) สมาชิก ช.ก.ท. รู้สึกว่าเอาใจใส่ในระดับดี ที่รู้สึกระดับปานกลางร้อยละ 32.2 ระดับดีมาก ร้อยละ 19.0 ส่วนที่เหลือเป็นระดับความเอาใจใส่น้อย

1.5 สมาชิก ช.ก.ท. ส่วนใหญ่ (78.0%) มีระดับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ปานกลาง รองลงมาร้อยละ 19.7 อยู่ในระดับน้อย ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนสูงสุด 16 คะแนนต่ำสุด 3 คะแนนเฉลี่ย 9.6 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และมีจำนวนผู้ตอบคำถามได้มากที่สุด (ถูกต้อง) คือหมวดโครงการฝึกความเป็นผู้นำ ส่วนคำถามที่มีผู้ตอบได้จำนวนน้อยที่สุดได้แก่หมวดโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ

1.6 สมาชิก ช.ก.ท. ส่วนใหญ่ (72.8%) มีความมุ่งมั่นหวังอาชีพในอนาคตในอาชีพที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

2. สภาพทั่วไปในการดำเนินงาน ช.ก.ท.

การดำเนินงานการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ของหน่วย ช.ก.ท. ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อตรวจวัดโดยอาศัยแนวทางตามระเบียบกรมสามัญศึกษาว่าด้วยการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. พ.ศ. 2527 นั้น หน่วย ช.ก.ท. ส่วนใหญ่ (62.2%) มีระดับการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. น้อย (0-7 คะแนน) และการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ในระดับปานกลาง (8-14 คะแนน) มีร้อยละ 31.3 ส่วนการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ที่อยู่ในระดับมาก มีเพียงร้อยละ

ละ 6.5 โดยมีคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน สูงสุด 20 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 6.8 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน กิจกรรมที่หน่วย ช.ก.ท. ได้ดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการร่วมประชุม ช.ก.ท. ระดับต่าง ๆ ส่วนกิจกรรมที่ได้ดำเนินการน้อยที่สุด ได้แก่ กิจกรรมโครงการเกษตร ภายใต้การนิเทศ

3. ความสัมพันธ์ของตัวแปร

3.1 ปัจจัยต่าง ๆ ของอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติกับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท.

3.2 ปัจจัยต่าง ๆ ของอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ได้แก่ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. และความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ไม่มีความสัมพันธ์กับอาชีพที่มุ่งหวังในอนาคตของสมาชิก ช.ก.ท.

3.3 ปัจจัยต่าง ๆ ของสมาชิก ช.ก.ท. ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. ที่พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติ (ระดับ 0.05) ได้แก่ ความรู้สึกถึงความเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่อการเรียนของสมาชิก ช.ก.ท. ระดับการศึกษาของสมาชิก ช.ก.ท. สำหรับปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพของผู้ปกครอง ความรู้สึกถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์ในทางสถิติกับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท.

3.4 ปัจจัยต่าง ๆ ของสมาชิก ช.ก.ท. ที่มีความสัมพันธ์กับอาชีพที่มุ่งหวังในอนาคตของสมาชิก ช.ก.ท. ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครองและความรู้สึกถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความรู้สึกถึงความเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่อการเรียนของสมาชิก ช.ก.ท. ไม่มีความสัมพันธ์ในทางสถิติกับอาชีพที่มุ่งหวังในอนาคตของสมาชิก ช.ก.ท.

3.5 ปัจจัยต่าง ๆ ของสมาชิก ช.ก.ท. ที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของ ช.ก.ท. ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ส่วน

ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ อาชีพที่มุ่งหวังในอนาคตของสมาชิก ช.ก.ท. ไม่มีความสัมพันธ์ในทางสถิติกับการดำเนินงาน ช.ก.ท.

อภิปรายผล

1. จากข้อค้นพบที่ว่า อาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ร้อยละ 75.5 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 35.7 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์รี อุดมะ (2531 : 92) ที่ศึกษาไว้ในจังหวัดเชียงใหม่เช่นกันคือ อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนมาก (72.50%) เป็นเพศชาย และมีอายุเฉลี่ย 33 ปี ข้อมูลนี้อาจชี้ให้เห็นว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางด้านเกษตรมาเป็นผู้สอนวิชาเกษตรกรรมและเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนมากเป็นชายอาจจะเป็นเพราะว่าเพศหญิงไม่นิยมเรียนทางด้านเกษตร ซึ่งอาจคิดว่าเป็นงานที่ต้องใช้กำลังกาย

2. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับการศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ส่วนมาก (79.6%) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. สำเร็จปริญญาโทด้วย สาขาวิชาที่จบคือเกษตรศาสตร์ทั้งหมด ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ได้ถึงถึงการพบว่าในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา หลังจาก สุมาลี กุลประดิษฐ์ (2525 : 124) ได้วิจัยแล้วนั้น อาจารย์เกษตรได้ปรับปรุงคุณภาพของตนเอง โดยการศึกษาต่อเพิ่มเติม ผลการวิจัยจึงน่าจะเป็นข้อมูลแสดงว่าการเรียนการสอนวิชาชีวะเกษตรกรรมของอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. อยู่ในระดับที่สูงขึ้น

3. การศึกษาครั้งนี้พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ส่วนใหญ่ (61.3%) มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พลธีร์ ทองสา (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาในเขตการศึกษา 7 พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. เคยผ่านการอบรมที่ปรึกษา ช.ก.ท. และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ช.ก.ท. อยู่ในระดับสูง และงานวิจัยของ สุรพงษ์ กุศลวัฒน (2522 : 64) ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกษตรที่มีผลต่อการดำเนินงาน ช.ก.ท. ทั่วประเทศ ซึ่งพบว่าอาจารย์เกษตรส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ช.ก.ท. ไม่มากนัก จากข้อค้นพบที่ว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับ

กิจกรรม ช.ก.ท. ของอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พลธีร์ ทองสา และสุรพงษ์ คูสกุลวัฒน์ อาจเกิดจากเป็นคนละกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ทั้งช่วงเวลาที่ทำการศึกษาก็แตกต่างกัน จากการศึกษาของ มนตรี อุตมะ (2531 : 96) พบว่าอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. มีความรู้ในกิจกรรมบางกิจกรรมน้อย เช่น กิจกรรมการปฏิบัติงานร่วมกัน กิจกรรมบริการชุมชน กิจกรรมหารายได้และออมทรัพย์ กิจกรรมส่งเสริมการศึกษา กิจกรรมนันทนาการ ดังนั้น จึงคงไม่อาจชี้แนะในกิจกรรมเหล่านี้แก่สมาชิก ช.ก.ท. ได้ดีเท่าไรนัก ซึ่งเหตุที่อาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้เรื่องดังกล่าวไม่ดี ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีความสนใจในกิจกรรม ช.ก.ท. แต่ก็เห็นอาจารย์ที่ปรึกษาด้วยความจำเป็น ทั้ง ๆ ที่ตนเองไม่มีความสนใจหรือไม่เข้าใจในกิจกรรม ช.ก.ท. เท่าที่ควร

4. พบว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. ของอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ (47.6%) มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง สำหรับการมีส่วนร่วมน้อยมีร้อยละ 37.8 ส่วนที่เหลือมีระดับการมีส่วนร่วมมาก การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ (2528 : 81) ได้กล่าวว่า มนุษย์จะเรียนรู้ได้ดีถ้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างแข็งขัน ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยนั้นมีถึงร้อยละ 37.8 อาจเป็นสาเหตุทำให้สมาชิก ช.ก.ท. มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. น้อย มีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก ช.ก.ท. โดยตรง

5. จากการศึกษาพบว่า สมาชิก ช.ก.ท. ส่วนใหญ่ (75.1%) เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 14.9 ปี อาจชี้ให้เห็นว่าเพศหญิงไม่นิยมเป็นสมาชิก ช.ก.ท. อาจเกิดจากสาเหตุหลาย ๆ อย่าง เช่น มีจำนวนเพศหญิงเลือกเรียนวิชาชีพเกษตรกรรมมีน้อย โดยอาจจะมีความคิดว่างานเกษตรเป็นงานที่หนัก ไม่โก้หรู สำหรับนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาชีพเกษตรกรรมนี้มักจะสมัครเป็นสมาชิก ช.ก.ท. ไปด้วย ส่วนอายุของสมาชิก ช.ก.ท. ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก โดยจะอยู่ในช่วง 12-19 ปี เพราะทุกคนกำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา

6. จากการศึกษาพบว่า สมาชิก ช.ก.ท. ส่วนใหญ่ (78.0%) มีระดับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ปานกลาง รองลงมาอยู่ในระดับน้อยร้อยละ 19.8 ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับ

ดี จากข้อค้นพบนี้มีความสอดคล้องกับระดับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ในการวิจัยครั้งนี้ด้วย อาจชี้ให้เห็นว่าสมาชิก ช.ก.ท. ที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ดี อาจจะได้รับการถ่ายทอดความรู้จากอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้ดี ส่วนความมุ่งหวังอาชีพในอนาคต สมาชิก ช.ก.ท. ร้อยละ 72.8 มีความมุ่งหวังอาชีพในอนาคตไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มนตรี อุตมะ (2531 : 68) พบว่าสมาชิก ช.ก.ท. มีความปรารถนาต้องการทำงานรับราชการทำงานในบริษัทเอกชน และทำงานรัฐวิสาหกิจในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ จำเนียร น้อยท่าช้าง (2524 : 40) กล่าวคือ ผู้ปกครองต้องการให้เด็กทำงานรับราชการ จากข้อค้นพบนี้อาจชี้ให้เห็นว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ไม่ได้รับความสนใจจากผู้ปกครองและสมาชิก ช.ก.ท. ซึ่งอาจจะมีความคิดที่ว่า อาชีพเกษตรกรรมเป็นงานที่หนัก ต้องใช้กำลังกาย ไม่มีเกียรติในสังคมเท่ากับอาชีพอื่น และการมีรายได้จากอาชีพนี้มักจะไม่น่าแน่นอน มีความเสี่ยงต่อการขาดทุนสูง

7. จากข้อค้นพบสภาพการดำเนินงาน ช.ก.ท. หน่วย ช.ก.ท. ส่วนใหญ่ (62.2%) มีระดับการดำเนินงานกิจกรรม ช.ก.ท. อยู่ในระดับน้อย ซึ่งระดับการดำเนินงานในระดับมาก มีเพียง ร้อยละ 8.5 ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า หน่วย ช.ก.ท. มีการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ตามแนวทางของระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. พ.ศ. 2527 อยู่ในระดับน้อย มีเพียงกิจกรรมการร่วมประชุม ช.ก.ท. ระดับต่าง ๆ และกิจกรรมการปฏิบัติงานร่วมกันเท่านั้นที่มีการดำเนินการเกินร้อยละ 50 ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ที่เหลือมีการดำเนินการไม่ถึงร้อยละ 50 จากข้อมูล มีหน่วย ช.ก.ท. บางหน่วยเท่านั้นที่มีการดำเนินงาน ช.ก.ท. อยู่ในระดับมาก และเป็นหน่วย ช.ก.ท. ที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. อยู่ในระดับดี และสมาชิก ช.ก.ท. ได้ระบุว่าอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. มีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. ในระดับมาก สำหรับหน่วย ช.ก.ท. ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยนั้น อาจเกิดจากสาเหตุหลายอย่าง ซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ขาดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรม ช.ก.ท. ความไม่สนใจในกิจกรรม ช.ก.ท. ของอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจเกิดจากสาเหตุตามที่ พลธีร์ ทองสา (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาไว้ กล่าวคือ อาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. มีจำนวนน้อย ชั่วโมงสอนมาก โรง

เรียนไม่ได้ยึดเป็นนโยบายหลักที่แน่นอน การดำเนินงานขาดการวางแผน ผู้บริหารไม่สนับสนุนเท่าที่ควร ไม่เข้าใจหลักการและวัตถุประสงค์ของ ช.ก.ท.

8. จากข้อค้นพบการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. ของอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. ซึ่งชี้ให้เห็นว่าถ้าหากอาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. มาก จะทำให้สมาชิก ช.ก.ท. มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. อยู่ในระดับดี โดยเมื่ออาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนร่วมมากก็จะมีโอกาสถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ให้สมาชิกได้มาก

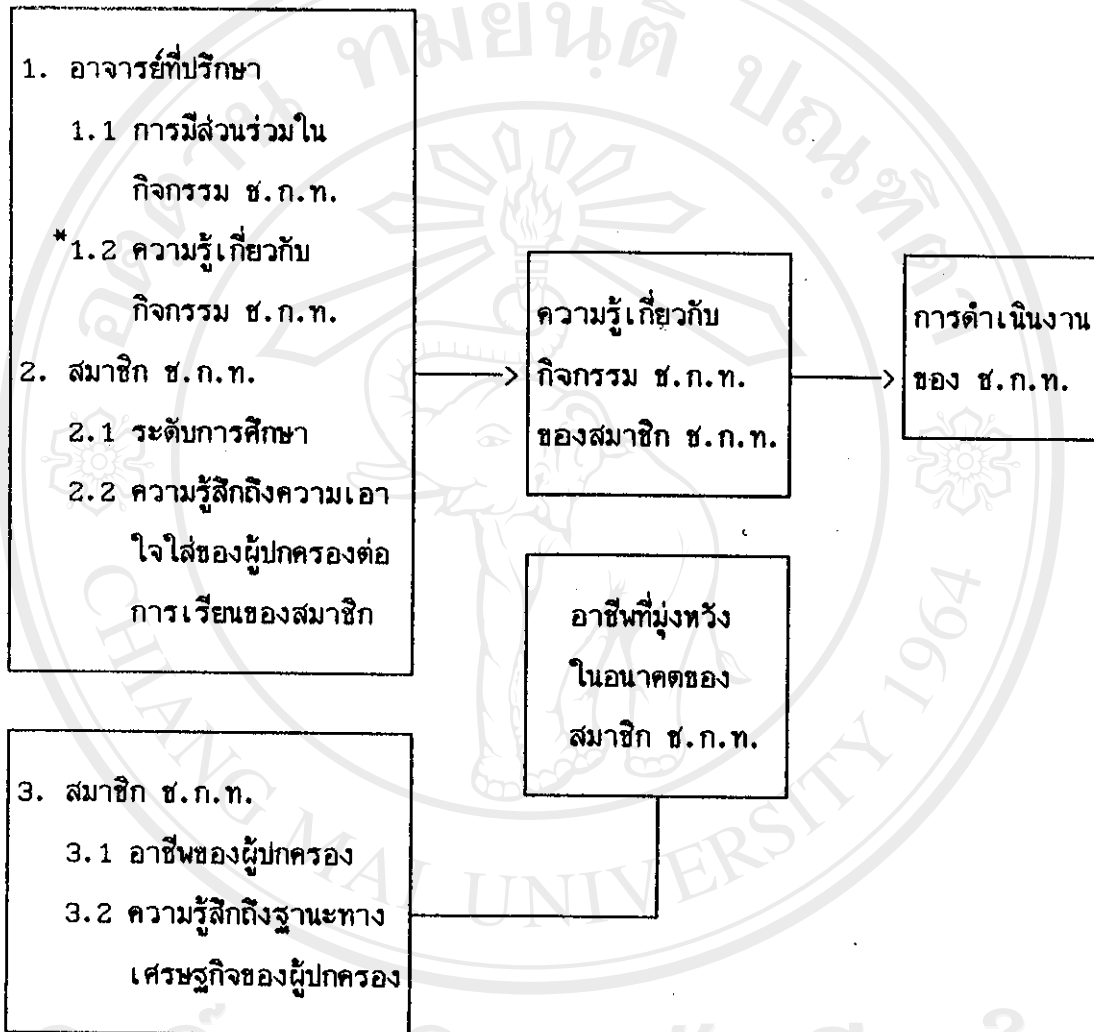
9. ในการทำนายความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. โดยใช้ตัวแปรสภาพส่วนบุคคลของสมาชิก ช.ก.ท. ปรากฏว่าระดับการศึกษาของสมาชิก ช.ก.ท. และความรู้ลึกถึงความเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่อการเรียนของสมาชิก ช.ก.ท. ร่วมกันอธิบายความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสมาชิก ช.ก.ท. มีการศึกษาสูง จะสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ดีกว่าสมาชิก ช.ก.ท. ที่มีระดับการศึกษาต่ำ และถ้าผู้ปกครองมีความเอาใจใส่ต่อการเรียนของสมาชิก ช.ก.ท. ก็จะทำให้สมาชิก ช.ก.ท. มีการเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. อยู่ในระดับดี

10. จากข้อค้นพบปัจจัยต่าง ๆ ของสมาชิก ช.ก.ท. มีความสัมพันธ์กับอาชีพที่มุ่งหวังในอนาคตของสมาชิก ช.ก.ท. ได้แก่อาชีพของผู้ปกครองและความรู้ลึกถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าอาชีพที่มุ่งหวังในอนาคตของสมาชิก ช.ก.ท. มักจะมาจากอาชีพของผู้ปกครอง ถ้าผู้ปกครองมีอาชีพเกี่ยวข้องกับเกษตร สมาชิก ช.ก.ท. ก็มีโอกาที่จะมีความมุ่งหวัง อาชีพในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ทั้งนี้อาจเกิดจากความใกล้ชิด คลุกคลีกับครอบครัวของสมาชิกเอง ซึ่งทำให้สมาชิก ช.ก.ท. มองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพจากการประกอบอาชีพของผู้ปกครองเอง ส่วนฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองนั้นซึ่งเกิดจากการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง ถ้าผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจดีก็อาจทำให้สมาชิก ช.ก.ท. มีความมุ่งหวังอาชีพในอนาคตไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ส่วนผู้ปกครองของสมาชิก ช.ก.ท.

ถ้ามีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีก็อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สมาชิก ช.ก.ท. มีความมุ่งหวังอาชีพในอนาคตเกี่ยวข้องกับการเกษตร

11. จากการศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงาน ช.ก.ท. ซึ่งชี้ให้เห็นว่าในการดำเนินงานของ ช.ก.ท. จะบรรลุตามจุดมุ่งหมาย และหลักการของ ช.ก.ท. มากน้อยเพียงใด อาจจะขึ้นอยู่กับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. โดยที่ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. จะมีมากน้อยเพียงใด จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. ของอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ระดับการศึกษาและความเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่อการเรียนของสมาชิก ช.ก.ท. การปรับปรุงปัจจัยดังกล่าวเพื่อให้เกิดผลต่อความรู้ อันจะส่งผลให้การดำเนินงาน ช.ก.ท. บรรลุผลดี จึงเป็นสิ่งที่จำเป็น

12. จากการศึกษาหาความสัมพันธ์ของตัวแปรตามแนวคิดรวบยอดของความสัมพันธ์ของตัวแปรที่กำหนดไว้ หน้า 8 นั้น ผลการวิจัยค้นพบตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติทำให้จัดรูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ใหม่ ดังนี้

* ตัวแปรนี้ ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ แต่เป็นตัวแปรที่น่าจะทำให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. โดยเฉพาะอาจารย์หัวหน้ากิจกรรม ช.ก.ท. ของหน่วย ช.ก.ท. เพื่อนำไปกำหนดเป็นแนวทางในการวางแผนกำหนดนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. เนื่องจากความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. เป็นตัวแปรที่มีผลต่อการดำเนินงานของ ช.ก.ท. และตัวแปรที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. ของอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับการศึกษาและความเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่อการเรียนของสมาชิก ช.ก.ท. ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. จะต้องพยายามหาวิธีการที่จะให้สมาชิก ช.ก.ท. ได้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ให้มาก อาจจะทำได้ เป็นต้นว่า มีการประชุมของหน่วย ช.ก.ท. ให้น้อยที่สุดอย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อชี้แจงจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สมาชิกได้ทราบ และให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการคิดวางแผนและการปฏิบัติ เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. ของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษาพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมทุกกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้ ตามแนวทางการปฏิบัติการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ของกรมสามัญศึกษา อย่าได้ปล่อยให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมเอง โดยที่ไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษา โดยธรรมชาติของผู้ที่อยู่ในวัยเด็ก ถ้าทำกิจกรรมโดยไม่มีผู้ควบคุมหรือติดตามผลมักจะเล่นมากกว่าการตั้งใจปฏิบัติ หรือมีฉะฉานก็ปฏิบัติโดยไม่รู้เหตุผลเท่าที่ควร ซึ่งจะทำให้ไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าไปร่วมในกิจกรรมนั้น ยังเป็นการเข้าไปให้กำลังใจต่อสมาชิก ช.ก.ท. ด้วย

2. จากผลการศึกษาพบว่า อาชีพของผู้ปกครองและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง มีผลต่ออาชีพที่มุ่งหวังในอนาคตของสมาชิก ช.ก.ท. ที่เป็นลักษณะนี้อาจจะเป็นเพราะผู้ปกครอง

มีความใกล้ชิดกับสมาชิก ช.ก.ท.มากที่สุด ซึ่งสมาชิก ช.ก.ท. ได้เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพจากผู้ปกครองที่เป็นเกษตรกรอยู่แล้วจึงจะมุ่งทำการเกษตรต่อจากผู้ปกครอง สำหรับทางหน่วย ช.ก.ท. ซึ่งได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวสมาชิก ช.ก.ท. โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาควรมหาพยายามให้สมาชิกได้เกิดเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม โดยให้สมาชิก ช.ก.ท. ได้เรียนรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการกระทำจริง โดยให้สมาชิก ช.ก.ท. ได้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างจริงจัง เช่นการทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ อาจจะทำที่บ้านหรือโรงเรียนก็ได้ แต่ต้องลงมือทำงานด้วยตนเอง ตั้งแต่การเขียนโครงการ การจัดการ การผลิต และการจำหน่ายผลผลิตจนเกิดมีรายได้ระหว่างเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องเข้าไปนิเทศในงานที่สมาชิก ช.ก.ท. ได้ดำเนินการ เพื่อให้งานที่สมาชิก ช.ก.ท. ได้ดำเนินการประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม และสมาชิก ช.ก.ท. สามารถมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

3. จากการศึกษาพบว่า มีสมาชิกจำนวนมากที่มาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่ได้ประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับการเกษตร และมีความมุ่งหวังอาชีพในอนาคตไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร อาจจะมีสาเหตุมาจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบัน กิจกรรม ช.ก.ท. เป็นหนึ่งในกิจกรรมอิสระต่าง ๆ ที่สมาชิกสมัครเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ แต่ในทางปฏิบัติจริงการเข้ามาเป็นสมาชิกของกิจกรรม ช.ก.ท. มักจะได้เด็กนักเรียนที่สมัครเข้าในกิจกรรมอิสระอื่นไม่ได้เพราะจำนวนรับสมัครของกิจกรรมอิสระอื่นเต็มหมด จึงจำเป็นต้องมาสมัครเข้าเป็นสมาชิก ช.ก.ท. ทั้ง ๆ ที่ไม่มีความสนใจในกิจกรรมนี้ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าต้องการให้จบหลักสูตรเท่านั้น จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ที่จะให้บรรลุตามหลักการและจุดประสงค์ของ ช.ก.ท. ดังนั้น โรงเรียนที่มีหน่วย ช.ก.ท. ตั้งอยู่ควรเปิดให้นักเรียนสมัครเข้าเป็นสมาชิก ช.ก.ท. ตามความสนใจจริง ๆ และอาจารย์ที่ปรึกษาก็เช่นกัน ควรให้อาจารย์ในโรงเรียนมาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ด้วยความเต็มใจจริง ๆ

4. ควรดำเนินการจัดฝึกอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาที่ยังไม่ได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ในโรงเรียนให้ครบทุกคน โดยให้มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ทั้งหมด กิจกรรมโดยเฉพาะหมวดโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศและหมวดโครง

การบริการชุมชน ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษามักจะตอบคำถามผิด และควรให้มีการทดสอบความรู้ว่า สอบผ่านหรือไม่ด้วย เช่นเดียวกับผู้ที่จะเป็นผู้ฝึกสอนก็จำเป็นต้องสอบผ่านก็ฝานั้น ๆ ก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้เข้าใจหลักการและวิธีดำเนินงานที่ถูกต้อง อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องออกไปติดตามการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกอย่างใกล้ชิด โดยทางโรงเรียนควรอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเรื่องพาหนะหรือค่าเดินทางแก่อาจารย์ที่ปรึกษาให้เหมาะสม และควรสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีผลงานดีเด่น

5. อาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ควรมีการพบปะกับผู้ปกครองของสมาชิก ช.ก.ท. เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนชี้แจงเกี่ยวกับโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศเพื่อที่จะ ได้ให้ผู้ปกครอง ได้สนับสนุนและติดตามงานในกิจกรรมที่สมาชิก ช.ก.ท. ได้ดำเนินการที่บ้าน

6. จากการศึกษาพบว่า ในการจัดลำดับคะแนนการดำเนินงาน ช.ก.ท. ตามแนวทางการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ของกรมสามัญศึกษา มีระดับคะแนนการดำเนินงานน้อยและมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 6.8 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหน่วย ช.ก.ท. ในจังหวัดเชียงใหม่ มีการดำเนินงาน ช.ก.ท. อยู่ในระดับต่ำ คือดำเนินงานเฉลี่ยเพียงหนึ่งในสามของกิจกรรมทั้งหมดที่ควรกระทำ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้สมาชิก ช.ก.ท. มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ต่ำด้วย ดังนั้นเพื่อขจัดปัญหานี้ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีหน่วย ช.ก.ท. ตั้งอยู่ ควรติดตามงานกิจกรรม ช.ก.ท. ของแต่ละ โรงเรียน ให้มีการดำเนินงานตรงกับแนวทางการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ของกรมสามัญศึกษาอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะกิจกรรมโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ ซึ่งเป็นหัวใจของ ช.ก.ท. แต่กลับถูกละเลยมากที่สุด ซึ่งปฏิบัติเพียงหนึ่งในเจ็ดเท่านั้น และควรให้อาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. มีการวางแผนปฏิบัติงาน โดยมีส่วนร่วมดูแลงาน ช.ก.ท. ตลอดปีการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการนิเทศติดตามงานที่อาจารย์ที่ปรึกษาดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ตลอดปีการศึกษาเช่นกัน

7. จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. ของอาจารย์ที่ปรึกษา มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. ของสมาชิก ช.ก.ท. และจากข้อมูลที่ปรึกษาพบว่า

อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 9.24 จากคะแนนเต็ม 20 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ช.ก.ท. ไม่ถึงครึ่งหนึ่ง อาจเป็นสาเหตุทำให้สมาชิก ช.ก.ท. มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. น้อย ดังนั้นเพื่อที่จะแก้ปัญหา นี้ อาจารย์หัวหน้าชุมนุม ช.ก.ท. ควรวางแผนปฏิบัติการประจำปี ระบุอาจารย์ที่ปรึกษาจะรับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม กำชับให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ตามที่ได้วางแผนไว้ เพื่อจะได้ให้สมาชิก ช.ก.ท. ปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมอย่างมีความกระตือรือร้น โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษาตลอด ซึ่งจะทำให้สมาชิก ช.ก.ท. มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม ช.ก.ท. เพิ่มขึ้น

8. จากการศึกษาพบว่าสมาชิก ช.ก.ท. ส่วนมากมีความมุ่งหวังอาชีพในอนาคตไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตรหรือมีท่าทีไม่สนใจการเกษตรเท่าที่ควรนั้น อาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท. ควรต้องแก้ไขปัญหานี้หลาย ๆ ประการ เช่น การรับสมัครผู้ที่เข้ามาเป็นสมาชิกควรรับสมัครจากผู้ที่มีพื้นฐานมาจากอาชีพการเกษตรหรือมีแนวโน้มสนใจอาชีพเกษตรจริงๆ และรับในจำนวนเท่าที่อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถควบคุมได้เพื่อนับคุณภาพมากกว่าปริมาณ และในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องทำอย่างจริงจังและให้เกิดผลงานออกมาเพื่อเป็นตัวอย่งที่ดีต่อสมาชิก ช.ก.ท. ซึ่งจะทำให้สมาชิก ช.ก.ท. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาจากกลุ่มประชากรเพียง 2 กลุ่มเท่านั้น ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาและสมาชิก ช.ก.ท. ดังนั้นควรเพิ่มกลุ่มประชากรที่จะใช้ศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง เพราะมีความใกล้ชิดกับสมาชิก ช.ก.ท. โดยตรง และกลุ่มของผู้บริหารโรงเรียนเพราะเป็นผู้มีอำนาจในการบริหารงานในโรงเรียน

2. ควรศึกษาถึงปัญหาในด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ที่ปรึกษาและสมาชิก ช.ก.ท. เพื่อที่จะได้หาแนวทางในการแก้ปัญหาและหาทางสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ประสพผลสำเร็จตามจุดประสงค์ของ ช.ก.ท.

3. ควรขยายพื้นที่ในการศึกษาให้กว้างขึ้น เช่น อาจจะเป็นเขตการศึกษาหรือระดับประเทศเพื่อที่จะได้นำผลการศึกษานำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน ช.ก.ท. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ควรเพิ่มตัวแปรที่ศึกษา เช่น สมาชิก ช.ก.ท. ที่เรียน แผนการเรียนเกษตรกรรม หรือวิชาเลือกเกษตรกรรมกับสมาชิก ช.ก.ท. ที่ไม่ได้เรียนวิชาเกษตร เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved